

TEEL JERUUSALEMMA

PÄEV pärast mälestusväärset jutlust taevariigist teatas Jeesus, et asub homme koos apostlitega teele, sest tahab jõuda paasapühaks Jeruusalemma ja külastada teel arvukaid Lõuna-Perea linnu.

² Esinemine taevariigi teemal ja teade, et ta kavatseb minna paasapühapidustustele, pani kõiki tema pooldajaid arvama, et ta läheb Jeruusalemma juutide ajalikku kuningriiki sisse juhutama. Ükskõik mida Jeesus taevariigi mitteainelisest olemusest ka ei rääkinud, ei suutnud ta oma juutidest kuulajate meelest eemale tõrjuda mõtet, et messias seab sisse mingisuguse oma rahva valitsuskorra, mille keskus on Jeruusalemmas.

³ Jeesuse sabati ajal peetud jutlus viis enamiku ta poolehoidjatest vaid veel enam segadusse, sest tema jutt oli valgustav vaid väga vähestele. Juhid said üht-teist aru tema õpetustest sisemise taevariigi, „teie sees oleva taevariigi” kohta, ent nad teadsid, et ta oli rääkinud ka ühest teisest, tulevases taevariigist, ning uskusid, et ta läheb just nüüd Jeruusalemma seda rajama. Kui nad oma ootustes pettuma pidid, kuna juudid Jeesuse tagasi lükkasid ja hiljem Jeruusalemm peaaegu hävitati, klammerdusid nad ikka veel selle lootuse külge, uskudes siiralt, et Meister pöördub peagi maailma tagasi suure väe ja majesteetliku auhiilgusega töötatud taevariiki rajama.

⁴ ¶ Tol pühapäeva õhtupoolikul tuli Jaakobus ja Johannes Sebedeuse ema Saloome koos oma kahe apostlist pojaga Jeesuse juurde ja püüdis, lähenedes talle nagu mõnele idamaa võimukandjale, saada Jeesuselt juba ette lubadust täita palve, mille ta kavatses Meistrile esitada. Meister aga ei tahtnud midagi lubada, vaid küsis naiselt: „Mida sa tahad, et ma sinu heaks teeksin?” Saloome vastas: „Meister, nüüd, mil sa lähed Jeruusalemma kuningriiki rajama, palun sinult juba ette töotust, et sa annad minu poegadele enda juures auväärseid kohad, nii et üks istuks sinu kuningriigis su paremal ja teine vasakul käel.”

⁵ Kui Jeesus Saloome palvet kuulis, ütles ta: „Naine, sa ei tea, mida sa palud.” Ning vaadates seejärel kahele au taotlevale apostlile otse silma, ütles ta: „Ma tunnen ja armastan teid juba ammu; ma olen isegi elanud teie ema majas; Andreas on teinud teile ülesandeks alati minu juures olla, seepärast lubasite oma emal salaja minu juurde tulla ja selle näotu palve esitada. Aga ma küsin teilt, kas te olete valmis jooma sellest karikast, millest mina peagi joon.” Ja Jaakobus ja Johannes vastasid hetkegi mõtlemata: „Jah, Meister, oleme.” Jeesus ütles: „Mind kurvastab, et te ei teadnud, miks me Jeruusalemma läheme; olen kurb, et te ei saa minu taevariigi olemusest aru; olen pettunud, et te tõite oma ema seda minult paluma; ent ma tean, et oma südames te armastate mind. Seepärast teatan teile, et te joote tõepoolest minu kibedast karikast ja saate osa minu alan-

dusest, ent kohad minu paremal ja vasakul käel ei ole minu anda. See au on jäetud neile, kelle on ametisse määratud minu Isa.”

⁶ Selleks ajaks oli keegi tolle vestluse kohta ka Peetrusele ja teistele apostlitele sõna saatnud ning nad olid äärmiselt nõrkinud, et Jaakobus ja Johannes olid taotlenud enda eelistamist neile ning läinud salaja oma emaga niisugust palvet esitama. Kui nad omavahel vaidlema hakkasid, kutsus Jeesus nad kõik kokku ja ütles: „Te saate väga hästi aru, kuidas paganate juhid oma alamaid valitsevad ja vägevad oma võimu kasutavad. Ent taevariigis on kõik teisiti. See, kes soovib teie seas suur olla, peab kõigepealt teiste teenijaks hakkama. See, kes soovib taevariigis esimene olla, peab teiste eest hoolt kandma. Ma kuulutan teile, et Inimese Poeg pole tulnud mitte selleks, et tema eest hoolt kantaks, vaid ta on tulnud ise hoolt kandma; ja nüüd lähen ma Jeruusalemma, et Isa tahet täites ja oma vendi teenides elu anda.” Neid sõnu kuuldes eemaldusid apostlid palvetama. Jaakobus ja Johannes vabandasid tol õhtul pärast Peetruse selgitustööd ülejäänud kümne ees ja vennad andsid neile andeks.

⁷ Paludes endale kohti Jeruusalemmas Jeesuse paremal ja vasakul käel, ei osanud Sebedeuse pojad aimatagi, et nende armastatud õpetaja ripub juba vähem kui kuu aja pärast Rooma ristil, ühel pool surev röövel ja teisel pool samuti keegi kurjategija. Ning nende ema, kes ristilöömise tunnistajaks sai, mäletas hästi rumalat palvet, mille ta oli esitanud Jeesusele Pellas, et tema apostlitest pojad auväärseid kohad saaksid.

1. LAHKUMINE PELLAST

¹ Esmaspäeva, 13. märtsi ennelõunal lahkus Jeesus koos kaheteistkümne apostliga lõplikult Pella laagrist, asudes teele lõuna poole Lõuna-Perea linnadesse, kus töötasid Abneri kaaslased. Nad veetsid seitsetükümet külastades enam kui kaks nädalat ja läksid siis paasapühaks otse Jeruusalemma.

² Kui Meister Pellast lahkus, järgnes talle ligikaudu tuhat jüngrit, kes olid apostlitega koos laagris elanud. Kuulnud tema kavatsusest minna Hesbonisse ja kuulnud tema jutlust „Kulude arvestusest”, jättis umbes pool sellest rühmast teel Jeerikosse Jordani koolmekohal ta maha. Nad läksid edasi Jeruusalemma, ülejäänud pool aga järgnes talle kahe nädala jooksul läbi Lõuna-Perea linnade.

³ Enamik Jeesuse otsestest poolehoidjatest sai üldiselt aru, et Pella laagri jäeti maha, aga nad seletasid seda sellega, et Meister kavatseb minna lõpuks ometi Jeruusalemma Taaveti trooni nõutama. Enamik tema poolehoidjatest ei suutnudki mõista muud taevariigikäsitus: ükskõik mida ta neile ka ei õpetanud, ei loobunud nad juutide taevariigiideest.

⁴ Taavet Sebedeus sulges apostel Andrease korraldusel kolmapäeval, 15. märtsil Pella laagri. Tol ajal elas seal ligikaudu neli tuhat külastajat, arvestamata veel tuhandet või enam inimest, kes elasid koos apostlitega niinimetatud õpetajate laagris ja olid koos Jeesuse ja kaheteistkümnega lõunasse siirdunud. Kui vastumeelne see Taavetile ka polnud, müüs ta kogu varustuse arvukatele ostjatele ja suundus saadud rahaga Jeruusalemma, kus andis selle hiljem üle Juudas Iskariotile.

⁵ ¶ Taavet oli Jeruusalemmas ka traagilisel viimasel nädalal ja viis oma ema pärast Jeesuse ristilöömist Betsaidasse tagasi. Taavet peatus Jeesust ja apostleid oodates Laatsaruse juures Betaanias ja teda ärritas tohutul, mil viisil variserid olid hakanud Laatsarust pärast tema elluäratamist taga kiusama ning ründama. Andreas oli käskinud Taavetil sõnumitoomisteenistuse lõpetada ja kõik tõlgendasid seda kui märki taevariigi peatsest rajamisest Jeruusalemmas. Taavet jäi nüüd tööta ja oli juba peaaegu otsustanud hakata omal algatusel Laatsaruse nõrkinud kaitsjaks, kui tema hoolalune peagi kiiruga Filadelfiasse põgenes. Nii siirdus ka Taavet ise Filadelfiasse, aidanud enne Martal ja Maarjal nende kinnisvara ära müüa, ning seal veetis ta koos Abneri ja Laatsarusega kogu ülejäänud elu, võttes oma finantsjuhtimise alla kõik need taevariigi suured omandid, mis Abneri eluajal Filadelfiasse olid koondunud.

⁶ Veidi pärast Jeruusalemma hävingut sai *Pauluse ristiusu* keskuseks Antiookia, Filadelfia jäi aga *Abneri taevariigi* keskuseks. Antiookiast levis Pauluse versioon Jeesuse õpetustest ja Jeesusest üle kogu läänemaailma; Filadelfias levitasid misjonärid taevariigi Abneri versiooni üle kogu Mesopotaamia ja Arabia kuni hilisema ajani, mil need Jeesuse õpetuste kompromissitud saadikud jäid alla islami äkilisele tõusule.

2. KULUDE ARVESTAMISEST

¹ Kui Jeesus peaaegu tuhandest poolehoidjast saadetuna Jordani jõe Betaania ehk teise nimega Betabara koolmekohale jõudis, hakkasid jüngrid aru saama, et ta ei kavatse minna otse Jeruusalemma. Sel ajal kui nad kõhklesid ja omavahel vaidlesid, ronis Jeesus tohutule kivile ja kõneles teemal „Kulude arvestamisest”, nagu seda jutlust hiljem nimetama hakati. Meister ütles:

² ¶ „Kui te tahate ikka veel mulle järgneda, peate olema nõus maksma selle eest, et te kogu südamest pühendute minu Isa tahte täitmisele. Kui tahate minu jüngrid olla, peate olema valmis hülgama oma isa, ema, naise, lapsed, vennad ja õed. Kui keegi teist tahab nüüd veel minu jünger olla, peab ta olema valmis loobuma isegi oma elust, nii nagu Inimese Poeg ohverdab peagi oma elu Isa tahte täitmise missiooni lõpuleviimiseks inimesena maa peal.

³ Kui te pole nõus täit hinda maksma, võite vaevalt küll minu jüngriks jääda. Enne kui te edasi lähete, peaksite korraks istuma ja arvestama kokku minu

jüngriks olemise kulud. Kes teist võtaks ette vahitorni ehitamise oma maadele, ilma et ta oleks enne istunud ja kulud kokku arvestanud, et näha, kas tal on töö lõpuleviimiseks piisavalt raha? Kui te ei arvesta pärast vundamendi rajamist kulusid, võite avastada, et te ei saa alustatud lõpule viia, ja kõik teie naabrid hakkavad teid pilkama, öeldes: „Näe, see mees alustas ehitamist, aga ei suutnud oma tööd lõpule viia.” Ning samuti, missugune kuningas, valmistudes teise kuningaga sõdima, ei istuks kõigepealt ega arutleks, kas ta suudaks kümne tuhande mehega vastu astuda sellele, kes ründab teda kahekümne tuhandega? Kui kuningas ei ole oma vaenlasele vastu astumiseks valmis, saadab ta teise kuninga juurde, ükskõik kui kaugel too ka ei oleks, oma saadiku, et küsida, missugustel tingimustel võiks rahu sõlmida.

⁴ Nüüd peab igauks teist maha istuma ja lugema kokku minu jüngriks olemise kulud. Nüüdsest ei saa te enam meile järgneda, kuulates õpetusi ja vaadates meie tegusid, vaid peate taluma kibedat tagakiusamist ja raskeid pettumusi, kui tunnistate seda evangeeliumi. Kui te pole nõus lahti ütlemas sellest, kes te olete, ja pühendama sellele üritusele kõike, mis teil on, pole te väärt olema minu jüngrid. Kui olete endast oma südames juba võitu saanud, ei pea te kartma seda välist võitu, mille ülempreestrid ja saduserid saavutavad, kui Inimese Poja tagasi lükkavad ja ta pilkavate uskmatute kätte annavad.

⁵ Nüüd peaksite end uurima ja leidma põhjuse, miks te olete minu jüngrid. Kui otsite au ja hiilgust, kui olete ilmalikult meelestatud, olete nagu maitse kaotanud sool. Ja millega maitsestada seda, mida hinnatakse tema soolakuse pärast, kuid mis on oma maitse kaotanud? Niisugune vürts on kasutu, see sobib vaid prügi hulka visata. Nüüd olen ma teid hoiatanud, et te pöördusite rahu oma kodudesse tagasi, kui te pole valmis koos minuga seda karikat tühjaks jooma, mida minu jaoks parasjagu täidetakse. Olen teile ikka ja jälle öelnud, et minu taevariik ei ole sellest maailmast, aga te ei usu mind. Kuulgu minu juttu see, kellel on kõrvad, et kuulda.”

⁶ ¶ Kohe pärast nende sõnade ütlemist asus Jeesus kaheteistkümne eesotsas teele Hesboni ja talle järgnes ligikaudu viissada inimest. Teine pool rahvahulgast läks pärast lühikest viivitust Jeruusalemma. Apostlid koos juhtivate jüngritega mõtlesid nende sõnade üle sügavalt järele, kuid klammerdusid siiski usu külge, et pärast seda lühikest õnnetut katsumusteperioodi rajatakse taevariik veel kindlasti mingil määral vastavalt nende kauahellitatud lootustele.

3. REIS PEREASSE

¹ Jeesus ja kaksteist apostlit, saadetuna mitmesajast jüngrist, liikusid Lõuna-Pereas ringi, külastades kõiki linnu, kus seitsekümmend jutlustajat töötasid. Selles piirkonnas elas palju paganaid ning et vaid vähe-

sed neist läksid paasapühaks Jeruusalemma, jätkasid taevariigi sõnumitoojad oma õpetamis- ja jutlustamistööd.

² Jeesus kohtas Hesbonis Abnerit ja Andreas andis seitsmekümnele korralduse paasapühapidustuste ajaks tööd mitte katkestada: Jeesus soovitas sõnumitoojatel jätkata oma tööd olenemata sellest, mis iganes Jeruusalemmas ka ei juhtuks. Ta andis Abnerile nõu lubada naiskorpusel paasapühaks Jeruusalemma minna, vähemalt neil, kes seda soovivad. Ning see oli viimane kord, mil Abner Jeesust inimesena nägi. Tema hüvasti-jätusõnad Abnerile olid: „Mu poeg, ma tean, et sa jääd taevariigile ustavaks, ja ma palun Isa, et ta annaks sulle tarkust armastada oma vendi ja neist aru saada.”

³ Linnast linna rännates olid paljud poolehoidjad neid maha jätnud ja Jeruusalemma läinud, nii et selleks ajaks, kui Jeesus hakkas paasapühale minema, oli talle järgneajate arv kahanenud alla kahesaja.

⁴ Apostlid said aru, et Jeesus läheb paasapühaks Jeruusalemma. Nad teadsid, et Suurkohus on levitanud kogu Iisraelis sõnumit Jeesuse surmamõistmise kohta ja käskinud kõigil, kes tema asukohta teavad, Suurkohut teavitada. Kuid hoolimata kõigest sellest polnud nad siiski nii suures ärevuses kui tookord, mil Jeesus oli neile Filadelfias teatanud, et kavatseb minna Betaaniasse Laatsarust vaatama. See suhtumise muutus tugevast hirmust tasase ootuse seisundini tulenes põhiliselt Laatsaruse elluäratamisest. Nad olid jõudnud järeldusele, et Jeesus võib hädaolukorda sattudes oma jumaliku võimu maksmata panna ja oma vaenlasi häbistada. Selle lootuse ning sügavama ja küpsema usu tõttu oma Meistri vaimsesse võimu ilmutasidki ta lähemad pooldajad välist julgust ja järgnesid nüüd talle Jeruusalemma, hoolimata Suurkohtu avalikust teatest, et Jeesus peab surema.

⁵ Enamik apostleid ja paljud Jeesuse lähemad järgijad ei pidanud ta surma võimalikuks. Uskudes, et ta on „ülestõusmine ja elu”, arvasid nad, et ta on surematu ja surma üle juba võidu saavutanud.

4. ÕPETAMINE LIVIASSES

¹ Kolmapäeva, 29. märtsi õhtul jäi Jeesus, lõpetanud Lõuna-Perea linnade külastamise, oma poolehoidjatega Liviasse laagrisse. Seloot Siimon ja Siimon Peetrus olid lasknud salaja sellesse paika toimetada üle saja mõõga ning tol õhtul Liviasse võtsid nad relvad vastu ja jagasid välja kõigile, kes tahtsid neid salaja oma rüü all kanda. Siimon Peetrus kandis oma mõõka ka tol õhtul, mil ta Meistri reetis.

² Neljapäeva varahommikul, enne teiste ärkamist, kutsus Jeesus Andrease ja ütles: „ärata oma vennad! Mul on neile midagi öelda.” Jeesus teadis mõõkadest, samuti seda, kes apostlitest oli relva saanud ja seda

kandis, ent ta ei avaldanud neile kunagi, et ta sääraseid asju teab. Kui Andreas oli oma kaaslased äratanud ja nad olid teistest eemale kogunenud, ütles Jeesus: „Mu lapsed, te olete kaua minuga olnud ja ma olen õpetanud teile paljut, mida teil nüüd tarvis läheb, ent ma hoiatan teid, et te ei usaldaks meie ees seisvate katsumuste ajal ebakindlat lihalikku loomust ja inimlikke nõrkusi. Kutsusin teid siia omavahelisele vestlusele ütlema teile viimaks otse, et me läheme Jeruusalemma, kus Inimese Poeg on teatavasti juba surma mõistetud. Ma ütlen teile taas, et Inimese Poeg antakse ülempreestrite ja usujuhtide kätte, kes mõistavad ta süüdi ja annavad siis paganate kätte. Ning nad pilkavad Inimese Poega, isegi sülitavad tema peale ja piitsutavad teda ning saadavad ta surma. Kuid ärge kohkuge, kui nad Inimese Poja tapavad, sest ma teatan teile, et ta tõuseb kolmandal päeval üles. Olge ettevaatlikud ja pidage meeles, et ma olen teid hoiatanud.”

³ Apostlid olid taas hämmastunud ja jahmunud, ent nad ei suutnud tema juttu sõna-sõnalt võtta, sest nad ei saanud aru, et Meister mõtles just seda, mida ütles. Nad olid nii pimestatud oma vankumatust usust ajalikku maapealsesse kuningriiki keskusega Jeruusalemmas, et lihtsalt ei suutnud — ei tahtnud — Jeesuse öeldut sõna-sõnalt võtta. Nad mõtisklesid kogu päeva, mida need Meistri iseäralikud ütlused võisid tähendada. Ent keegi neist ei sõندانud temalt nende kohta midagi küsida. Segaduses apostlid mõistsid alles pärast Meistri surma, et ta oli rääkinud neile otse ja sõnaselgelt oma eelseisvast ristilöömisest.

⁴ ¶ Siin Liviasse tulid mõned sõbralikud variserid pärast hommikusööki Jeesuse juurde ja ütlesid: „Põgene siit kiiresti, sest Herodes soovib sind tappa, nagu ta tappis ka Johannese. Ta kardab rahva ülestõusu ja on otsustanud su surmata. Toome sulle selle hoiatuse, et sa saaksid põgeneda.”

⁵ Ja see oli osaliselt tõsi. Laatsaruse elluäratamine oli Herodeses hirmu ja ärevust tekitanud ning teades, et Suurkohus oli julgenud Jeesuse juba enne kohut süüdi mõista, otsustas Herodes kas Jeesuse tappa või oma valdustest välja ajada. Tegelikult soovis ta viimast, sest kartis Jeesust nii väga ja lootis, et ei pea teda hukkama.

⁶ Kui Jeesus variseride sõnu kuulis, vastas ta: „Ma tunnen Herodest ja tean hästi tema hirmu taevariigi evangeeliumi ees. Ent uskuge, talle meeldiks palju rohkem, kui Inimese Poeg läheks Jeruusalemma ning kannataks ja sureks ülempreestrite käes. Määrinud oma käed Johannese verega, ei taha ta eriti Inimese Poja surma eest vastutav olla. Minge ja öelge sellele rebasele, et Inimese Poeg jutlustab täna Pereas, homme läheb Juudamaale ja mõne päeva pärast lõpetab oma maise missiooni ning on valmis Isa juurde tõusma.”

⁷ Siis ütles Jeesus oma apostlite poole pöördudes: „Prohvetid on juba iidsetest aegadest Jeruusalemmas hukkunud ja ka Inimese Pojale on sobiv minna oma Isa maja linna, et teda inimliku vagatsemise hinnana

ning usuliste eelarvamuste ja vaimupimeduse tulemusena ohvriks toodaks. Oo, Jeruusalemm, Jeruusalemm, mis tapab prohveteid ja pillub kividega tõeõpetajaid! Kui sageli oleksin ma tahtnud koguda sinu lapsi kokku, nii nagu kana kogub pesakonna oma tiibade alla, aga sa ei lasknud mul seda teha! Näe, su maja jäetakse peagi tühjana maha! Sa soovid veel korduvalt mind näha, aga ei näe. Siis sa otsid mind, aga ei leia.” Ja kui ta oli need sõnad öelnud, pöördus ta enese ümber seisjate poole ja ütles: „Mingem ikkagi Jeruusalemma paasapühale ja tehkem seda, mis meil taevase Isa tahte täitmiseks on sünnis teha.”

⁸ ¶ See oli segaduses ja hämmeldunud uskujaterühm, kes tol päeval Jeesusele Jeerikosse järgnes. Apostlid tunnetasid Jeesuse taevariigi-kuulutustes üksnes teatavat lõpliku triumfi nooti; nad lihtsalt ei suutnud sundida end aru saama hoiatustest ähvardava tagasilöögi ees. Kui Jeesus rääkis „kolmandal päeval ülestõusmisest”, arvasid nad, et see väide tähendab taevariigi kindlat võitu pärast mõnda ebameeldivat kokkupõrget juudi usujuhtidega. „Kolmas päev” oli juutide seas levinud väljend, mis tähendas „peagi” või „varsti pärast seda”. Kui Jeesus rääkis „ülestõusmisest”, arvasid nad, et ta räägib „taevariigi tõusust”.

⁹ Need uskujad olid tunnistanud Jeesust kui messiat, ent juudid ei teadnud peaaegu midagi kannatavast messiasist. Nad ei mõistnud, et Jeesus saavutab oma surmaga palju niisugust, mida ta oma eluga iialgi ei saavutaks. Kui apostlitele andis julgust Jeruusalemma siseneda Laatsaruse elluäratamine, siis Meistrit toetas mälestus tema muutmiseks sel annetumise katsumustepeeriidil.

5. PIME MEES JEERIKOS

¹ Neljapäeva, 30. märtsi õhtul lähenes Jeesus koos apostlitega ligikaudu kahesajast poolehoidjast koosneva rühma eesotsas Jeeriko müüridele. Kui nad linnavärrava juurde jõudsid, kohtasid nad suurt hulka kerjuseid, kelle seas oli keegi Bartimeus, vana mees, kes oli juba noorena pimedaks jäänud. See pime kerjus oli Jeesusest palju kuulnud ja teadis, kuidas Jeesus oli Jeruusalemmas pimedat Joosija terveks ravinud. Jeesuse viimasest külaskäigust Jeerikosse oli ta saanud teada alles siis, kui too oli juba edasi Betaaniasse siirdunud. Bartimeus oli otsustanud, et kui Jeesus veel kunagi Jeerikot külastab, palub ta kindlasti, et Meister talle nägemise tagasi annaks.

² Uudist Jeesuse lähenemisest oli kuulutatud kõikjal Jeerikos ja sajad linnaelanikud kogunesid teda tervitama. Kui see tohtu rahvahulk koos Meistriga linna tagasi tuli, teadis Bartimeus sammumüdinat kuuldes, et on toimumas midagi ebatavalist, ja küsis enda lähedal seisjalt, mis on lahti. Üks kerjus vastas talle: „Jeesus Naatsaretlane läheb just mööda.” Kuuldes, et Jeesus on lähedal, hakkas Bartimeus valjusti hüüdma: „Jeesus, Jeesus, halasta mulle!” Kui ta ikka valjemini ja

valjemini seda hüüdis, tulid mõned Jeesuse ligiduses kõndinud teda noomima, paludes tal vait olla, millest polnud aga kasu, sest mehe hüüded üksnes sagesid ja valjenesid.

³ Kui Jeesus kuulis pimedat meest hüüdmas, peatus ta. Abipalujat nähes ütles Jeesus oma sõpradele: „Too-ge see mees minu juurde.” Ning need läksid Bartimeuse juurde ja ütlesid: „Rõõmusta ja tule meiega, sest Meister kutsub sind.” Neid sõnu kuuldes heitis Bartimeus oma kuue kõrvale, hüppas keset teed ja lasi lähedal seisjatel end Jeesuse juurde juhtida. Jeesus küsis Bartimeuselt: „Mida sa minult ootad?” Ja pime mees vastas: „Tahaksin nägemist tagasi saada.” Seda palvet kuuldes ja tema usku nähes ütles Jeesus: „Sa hakkad nägema, mine oma teed, sinu usk on su terveks teinud.” Otsekohe sai ta oma nägemise tagasi ja jäi Jeesuse lähedale Jumalat ülistama, kuni Meister järgmisel päeval Jeruusalemma poole teele asus, seejärel aga asus rahva ees kuulutama, kuidas talle Jeerikos nägemine tagasi anti.

6. KÜLASKÄIK SAKKEUSE JUURDE

¹ Kui Meister koos saatjatega Jeerikosse jõudis, oli päike juba loojumas ja Jeesus tahtis seal öömajale jääda. Kui Meister tollihoonest möödus, viibis seal juhtumisi Sakkeus, peatõlner ehk maksukoguja, kes soovis väga Jeesust näha. Peatõlner oli väga rikas ja Galilea prohvetist palju kuulnud. Ta oli otsustanud, et kui Jeesus peaks veel Jeerikot külastama, vaatab ta järele, mis mees too on. Nüüd püüdis Sakkeus läbi rahvasumma lähemale trügida, aga rahvast oli liiga palju ning et ta oli lühikest kasvu, ei näinud ta üle teiste peade. Nii järgnes peatõlner rahvahulgale, kuni nad jõudsid kesklinna lähistele ja polnud enam tema majast kaugel. Näinud, et ta ei suuda läbi rahvahulga trügida, ja arvates, et Jeesus võib peatumata otse läbi linna minna, jooksis ta ette ja ronis ühe mooruspuu otsa, mille oksad ulatusid üle tee. Ta teadis, et nii võib mööduvat Meistrit hästi näha. Ja ta ei pidanud pettuma, sest Jeesus peatus, kui oli temani jõudnud, ja ütles üles Sakkeuse poole vaadates: „Tule, Sakkeus, ruttu alla, sest ma pean täna öösel sinu majas peatuma.” Kui Sakkeus neid üllatavaid sõnu kuulis, pidi ta rutuga alla ronides peaaegu kukkuma; Jeesuse ees seisatades väljendas ta suurt rõõmu, et Meister on nõus tema majas peatuma.

² Nad läksid otseteed Sakkeuse koju ja Jeeriko elanikud olid väga üllatunud, et Jeesus oli nõus ööbima peatõlneri juures. Kui Meister koos apostlite ja Sakkeusega enne sisenemist maja ees seisatas, ütles üks läheduses seisnud Jeeriko variser: „Näete, see mees läheb öömajale Aabrahami usust taganenud patuse poja juurde, kes oma rahvast rõövib ja neilt raha välja pressib.” Neid sõnu kuulnud, vaatas Jeesus Sakkeust ja naeratas. Siis astus Sakkeus pingile ja ütles: „Jeeriko inimesed, kuulake mind! Ma võin küll olla tõlner ja patune, aga suur Õpetaja on tulnud minu majja ööbima ja enne kui ta siseneb, luban ma teile, et annetan poole kõigist

oma varadest vaestele ja et kui peaksin homsest alates veel kelleltki midagi ebaõiglaselt välja nõudma, tagastan selle neljakordselt. Ma hakkan kogu südamest pääsemise poole püüdlema ja õpin Jumala silmis õiglaselt käituma.”

³ Kui Sakkeus oli lõpetanud, ütles Jeesus: „Pääsemine on tulnud täna sellesse majja ja sinust on saanud tõeline Aabrahami poeg.” Ja pöördudes nende ümber kogunenud rahva poole, lisas: „ärge imestage minu sõnade üle ega solvuge meie tegude peale, sest ma olen alati kuulutanud, et Inimese Poeg on tulnud otsima ja päästma seda, mis on kadunud.”

⁴ Nad jäid ööseks Sakkeuse majja. Kui nad järgmisel hommikul tõusid, suundusid nad mööda „röövlite teed” Betaaniasse, et jõuda paasapühaks Jeruusalemma.

7. „KUI JEEBUS MÖÖDUS”

¹ Jeesus tõi rõõmu kõikjale, kuhu läks. Ta oli täis lahkust ja tõe. Tema kaaslased ei lakanud kunagi imestamast tema suust tulevaid lahkeid sõnu. Meeldivust võib endas arendada, ent lahkus on sõbralikkuse hõng, mida õhkub armastusest täidetud hingest.

² Headusega saavutatakse lugupidamine, aga kui see on lahkusetu, tõrjub see kiindumuse sageli tagasi. Headus on kõigile meeldiv vaid siis, kui see tuleb lahkest südamest. Headus mõjub vaid siis, kui see on meeldiv.

³ Jeesus mõistis inimesi hästi, seepärast võis ta avaldada tõelist osavõtlikkust ja ilmutada siirast kaastunnet. Ent ta tundis harva haletsust. Tema kaastunne oli küll piiritu, kuid ta osavõtlikkus oli praktiline, isiklik ja konstruktiivne. Lähedane tutvus kannatustega ei jätnud teda kunagi ükskõikseks ja ta suutis hoolitseda kitsikuses hingede eest nende enesehaletsust suurendamata.

⁴ Jeesus suutis inimesi nii palju aidata sellepärast, et armastas neid siiralt. Ta armastas tõeliselt iga meest, naist ja last. Ta võis olla nii truu sõber oma tähelepanuväärse taipamise tõttu — ta teadis põhjalikult, mis inimese südames ja meeles toimub. Ta oli huvitatud ja tähelepanelik vaatleja. Ta sai suurepäraselt aru inimeste vajadustest ja mõistis targalt nende inimlikke igatsusi.

⁵ Jeesus ei kiirustanud kunagi. Tal oli aega „mööda minnes” kaasinimesi lohutada. Ja ta sõbrad tundsid end alati tema juures vabalt. Ta oli võluv kuulaja. Ta ei hakanud kunagi pealetükkivalt oma kaaslaste hingedes sobrama. Kui ta januseid meeli ja hingi lohutas ning nende eest hoolitses, ei tundnud tema halastuse vastuvõtjad end niivõrd *talle* pihtivat, kuivõrd *temaga* vestlevat. Neil oli tema vastu piiritu usaldus, sest nad nägid, kui väga ta neisse usub.

⁶ Ta ei näidanud kunagi inimeste suhtes üles uudishimu ega avaldanud soovi neid suunata, juhtida ja

kontrollida. Ta tekitas sügavat eneseusaldust ja suurt julgust kõigis, kellel oli õnn temaga koos olla. Kui ta inimesele naeratas, suutis see surelik edaspidi oma paljusid probleeme paremini lahendada.

⁷ Jeesus armastas inimesi nii väga ja nii targalt, et ei kõhelnud kunagi nende suhtes karmust ilmutamast, kui olukord niisugust distsiplineerimist nõudis. Sageli alustas ta inimese abistamist sellest, et palus ise temalt abi. Sel moel tekitas ta huvi ja tõi esile inimloomuse paremad jooned.

⁸ Meister oskas märgata päästvat usku naise tugevas ebausis, kui too püüdis terveneda tema rõivapalvistuse puudutamise kaudu. Ta oli alati valmis jutluse katkestama või rahvahulga peatama, et hoolitseda üheinsa inimese vajaduste eest, olgu see või väike laps. Suuri asju ei juhtunud ainult sellepärast, et inimesed Jeesusse uskusid, vaid ka seepärast, et Jeesus uskus nii väga inimestesse.

⁹ Enamiku tõeliselt tähtsaid asju ütles või tegi Jeesus vaid juhuslikult, „möödamattes”. Meistri maises hoolikandetöös oli väga vähe ametlikku, planeeritud või ettekavatsetut. Lahkelt ja loomulikult jagas ta läbi elu rännates tervist ning puistas õnne. Oli sõna-sõnalt õige: „Ta käis ringi heategusid tehes”.

¹⁰ Ning Meistri poolehoidjatel kõigest ajastutest on kohane õppida samuti „möödamattes” teenima — oma igapäevakohustusi täites isetult head tegema.

8. MÕISTUJUTT NAELADEST

¹ Kui nad Jeerikost lahkusid, oli lõuna juba peaaegu käes, sest nad olid olnud õhtul kaua üleval ning Jeesus oli Sakkeusele ja tema perele taevariigi evangeeliumi õpetanud. Umbes poolel teel Betaaniasse tegi reisiseltskond lõunapeatuse, kuna rahvahulk läks edasi Jeruusalemma poole, teadmata, et Jeesus ja apostlid katvasevad tolle öö Õlimäel veeta.

² Mõistujutt naeladest oli erinevalt kõigile jüngritele räägitud mõistujutust talentide kohta mõeldud peamiselt apostlitele ja põhines suures osas lool Arhelaosist ja tema asjatust katsest Juuda kuningriiki valitsema hakata. See on üks Meistri vähestest mõistujuttudest, mis toetus ajaloolisele isikule. Pole ime, et neile Arhelaos meelde tuli, sest Sakkeuse maja Jeerikos paiknes Arhelaosi rohkete kaunistustega palee lähedal ja tema veejuhe kulges piki seda teed, mida mööda nad olid Jeerikost lahkunud.

³ ¶ Jeesus ütles: „Te arvate, et Inimese Poeg läheb Jeruusalemma kuningriiki vastu võtma, aga ma ütlen teile, et te peate pettuma. Kas te ei mäleta üht võrsi, kes suundus kaugele maale kuningriiki omandama, aga enne kui ta naasta jõudis, saatsid tema maakoha elanikud, kes olid ta oma südames juba tagasi lükanud, saadiku talle ütlemas: „Me ei taha, et see mees meid valitseks”? Nii nagu lükati tagasi selle kuninga ilmalik

valitsus, lükatakse tagasi ka Inimese Poja vaimne valitsus. Ma kordan jälle, et minu kuningriik ei ole sellest maailmast, aga kui Inimese Poja kätte oleks antud oma rahva vaimne valitsemine, oleks ta selle inimhingede kuningriigi vastu võtnud ja inimsüdamete võimupiirkonda valitsenud. Hoolimata sellest, et nad minu vaimse valitsemise tagasi lükkavad, tulen ma tagasi, et võtta teistelt vastu see vaimuriik, mida mulle praegu keelatakse. Te näete, kuidas Inimese Poeg praegu tagasi lükatakse, aga ühel teisel ajastul võetakse Aabrahami laste tagasilükatu vastu ja ülendatakse.

⁴ Ning nüüd, selle mõistujuttu tagasilükatud ülikuna, tahan ma kutsuda enda ette oma kaksteist sulast, eriülesannetega majapidajat, ja andes igapähele ühe naela, manitseda neid hoolikalt täitma minu korraldusi ja kauplema minu äraolekul usinalt neile usaldatud rahaga, et nad võiksid minu tagasi pöördudes, kui neilt aru päritakse, oma majandamist põhjendada.

⁵ Ja isegi kui see tagasilükatud Poeg ei tuleks tagasi, saadetakse seda kuningriiki vastu võtma mõni teine Poeg ja see Poeg kutsuks kõiki teid, et te talle oma majandamisest aru annaksite ja teenitud kasuga teda rõõmustada saaksite.

⁶ Ja kui need majapidajad hiljem aru andma kutsuti, tuli esimene ja ütles: „Isand, olen sinu naelale kümme juurde teeninud.” Ja ta isand ütles: „Hästi tehtud, oled hea sulane; kuna sa oled selles asjas ustavaks osutunud, annan sulle võimu kümme linna üle.” Ja teine tuli ja ütles: „Olen, isand, sinu jäetud naela viieks naelaks kasvatanud.” Ja isand vastas: „Panen su siis valitsejaks viie linna üle.” Ja nii jätkus, kuni tuli viimase sulase kord, kes teatas: „Isand, näe, siin on su nael, ma hoidsin seda hoolikalt selle räti sees. Ma tegin seda, sest kartsin sind; ma ei pidanud sind mõistlikuks, sest sa võtad sealt, kuhu sa pole pannud, ja püüad lõigata sealt, kuhu pole külvanud.” Seepeale ütles isand: „Sa hooletu ja truudusetu sulane, ma mõistan sinu üle kohut su enda sõnade järgi. Sa teadsid, et ma lõikan sealt, kuhu ma näiliselt pole külvanud; seepärast sa teadsid, et sinult

päritakse aru. Seda teades oleksid sa võinud mu raha vähemalt pankurile anda, et sellelt minu tulekuni mulle korralikku kasu teenida.”

⁷ Ning siis ütles valitseja teistele juuresolijatele: „võtke sellelt laisalt sulaselt tema raha ja andke sellele, kellel on kümme naela.” Ja kui nood isandale meelde tuletasid, et sellel mehel on niigi kümme naela, ütles ta: „Igapähele, kellel on, antakse juurde, aga neilt, kellel ei ole, võetakse seegi vähene ära.”

⁸ ¶ Apostlid püüdsid aru saada selle mõistujutu ja varasema, talentidest kõnelnud mõistujutu erinevusest, ent Jeesus andis nende paljudele küsimustele ainult ühe vastuse: „Kaaluge hästi oma südames neid sõnu, kuni igapähele teist nende tõelise tähenduse leiab.”

⁹ Järgnevatel aastatel õpetas nende kahe mõistujutu tähendust väga hästi Naatanael, kes tegi Meistri õpetustest järgmised järeldused:

¹⁰ 1. võimekus on eluvõimaluste tegelik mõõt. Teid ei panda kunagi tegema midagi, milleks te pole võimelised;

¹¹ ¶ 2. ustavus on inimese usaldusväarsuse eksimatu mõõt. Kes on ustav väikestes asjades, ilmutab ilmselt ustavust kõiges, kui ta on selleks suuteline;

¹² ¶ 3. kui võimalused on ühesugused, annab Meister vähemustavale väiksema hüvituse;

¹³ ¶ 4. ta annab väiksemate võimaluste juures ilmutatud ühesuguse ustavuse eest ühesuguse hüvituse.

¹⁴ ¶ Kui nad olid lõunasöögi lõpetanud ja pooldehoidjate hulk oli asunud taas teele Jeruusalemma poole, seisis Jeesus apostlite ees teeäärse kaljueendi varjus ja osutas rõõmsameelse väarikuse ning lahke majesteetlikkusega läände, öeldes: „Tulge, vennad, mingem Jeruusalemma, et võtta vastu, mis meid seal ootab; nii saame täita kõiges taevase Isa tahet.”

¹⁵ Nii jätkasid Jeesus ja tema apostlid seda Meistri viimast sureliku kehas ettevõtetud teekonda Jeruusalemma.